

u konkretnim društveno-političkim prilikama. Iako u njegovim nastupima nigdje nema napada na novouspostavljeni komunistički režim, koji se *a priori* negativno odredio prema svemu vezanom za vjeru, posebno u njezinom katoličkom organizacijskom izričaju, ipak je na jednom mjestu s primjetnom ironijom zamijetio: „Izgleda mi skoro nemogućim da nas pljačkaju baš oni koji kažu da su nas oslobodili“. Međutim, na takvo izokretanje stvari ne gleda kao na posljedicu izopačenosti društveno-političkih struktura, nego kao na posljedicu pojedinačno iskrivljene savjesti i osobnoga grijeha.

U zaključnom dijelu osobnih duhovnih zabilješki don Francesco Bonifacio uviđa potrebu individualnoga pastoralnog rada jer se u takvom obliku rada mogu uočiti svačije potrebe i pružiti adekvatan odgovor. Citira don Ivana Bosca, apostola mladeži, koji kaže da je za apostolat s mladima dovoljna dobra volja i požrtvovnost. Bez obiteljske podrške mala je korist onoga što se djecu poučava na vjeronauku. I dalje ga plaši osobna mla-kost i mehaničko (rutinsko) ponavljanje obreda. Uviđa i naglašava potrebu Duha Svetoga, bez čije pomoći svećenikove plemenite nakane i dobra djela ostaju bez učinka.

Knjižica će dobro doći svima koji se žele upoznati s likom jedne od žrtava komunističkoga totalitarizma u Istri. Pisana je bez znanstvenih pre-tenzija, iz čisto informativnih razloga, na temelju dosadašnjih spoznaja o bl. Francescu Bonifaciu. Jednako je važno istaknuti da nije ideološki ostr-ašćena, obremenjena teškim diskvalifikacijama ili demonizacijom „drugih i drugačijih“; više je njezin cilj osvjetliti duhovni profil bl. Francesca Boni-facia, nego prikazati njegov život i povijesni kontekst u kojem je djelovao. U tom smislu spada u poučno povijesno-teološko štivo u kojem se kršćanske vrednote mogu prepoznati kao općehumane i univerzalne.

Stipan Trogrlić

70 godina Ekonomske škole Pula, glavna urednica Vesna Fabris,
Pula: Ekonomska škola Pula, 2018., 379 str.

U povodu sedamdeset godina postojanja Ekonomske škole Pula objavljena je monografija koja je sadržajno obuhvatila njezino djelovanje kroz povijest do današnjice, obogaćena brojnim fotografijama, popisom djelatnika i popi-

som učenika. Njezina iznimna važnost je u tome što je pridonijela promišljanju povijesti školstva u Puli, no i u samoj Istri. Ujedno je ovom publikacijom Ekonomska škola Pula predstavljena široj javnosti te budućim učenicima.

Nakon „Riječi uredništva“ (1) slijedi tekst „Umjesto predgovora“ (2-3) u kojemu se čitateljima obratio dekan Fakulteta ekonomije i turizma „dr. Mijo Mirković“ Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli Robert Zenzerović te „Riječ ravnatelja“ (4-5) Petra Radulovića. U prvom poglavlju „Povijest škole“ (6-48) pružen je povijesni osvrt Igora Šaponje o Ekonomskoj školi Pula od osnutka 1948. do stvaranja velikoga srednjoškolskog Centra odgoja i usmjerenog obrazovanja „Branko Semelić“ 1978., prateći članke lokalnih novina *Glas Istre* vezane za rad Škole. Slijede zanimljive crtice iz *Glasa Istre* iz godine 1964., kada je popraćena petnaesta godišnjica Ekonomske škole. Zanimljiv je dio koji se bavi tadašnjom Zadružnom ekonomskom poljoprivrednom školom u Puli, a posebno treba istaknuti potpoglavlje Vesne Fabris u kojem je opisala proslavu pedesete obljetnice osnivanja Ekonomske škole 1998. godine. Poglavlje je obogaćeno fotografijama zapisnika prve sjednice Nastavničkoga vijeća, održanoga 7. studenoga 1948., te sjećanjima bivših ravnatelja. Tekst simbolično završava fotografijama prvih učenika Ekonomske škole te pjesmom učenice Erne Radolović „60 lit“.

Nakon poglavlja koje se bavi prošlošću, slijedi poglavlje (49-119) o Ekonomskoj školi Pula danas. Započinje osvrtom dugogodišnje pedagoginje škole Ljiljane Juričić. Zatim slijede fotografije djelatnika iz školske 2017./2018. godine, popis razrednika svih razrednih odjela i popis stručnih aktiva. Nakon toga opisuje se zanimanje „ekonomist“, jedan od smjerova koje škola nudi, uza zanimanje „poslovni tajnik“. Opisano je i djelovanje školske knjižnice, uz priložene fotografije. Igor Prenz napisao je dio o sportskim aktivnostima učenika i njihovim prinosima na različitim gradskim, županijskim i državnim natjecanjima. U sportskim aktivnostima posljednjih godina posebno su se istaknuli učenici Lara Kliba i Martin Dolenc. Uza sportska natjecanja, tu su još i natjecanja iz ekonomske struke, u kojima učenici Škole uspješno i kontinuirano sudjeluju. Priložena je i tablica s rezultatima najboljih u natjecanjima iz računovodstva i kompjutorske daktilografije.

Treće se poglavlje (120-143) bavi područjima usko vezanima za suvremeno prakticiranje ekonomske struke, gdje se navodi kako su učenici unutar Škole osnovali svoje tvrtke, od kojih je svaka bila podijeljena na organizacijske odjele, poput onih u pravim tvrtkama. Učenici su poslovali međusobno

s drugim učeničkim tvrtkama u školi, županiji, ali i šire. Svake godine Ekonomska škola Pula organizira županijsku smotru učeničkih vježbeničkih tvrtki. U istom poglavlju dan je osvrt i na učeničku zadrugu „Kažun“, koja je osnovana u veljači 2016. godine. Učeničku zadrugu čini šest sekcija u kojima sudjeluje pedesetak učenika koji radom u zadruzi stječu dodatno iskustvo u izradi proizvoda i usluga te se natječu na stvarnom tržištu. Učeničku zadrugu čine kreativno-proizvodna sekcija, umjetnička sekcija, marketinška sekcija, projektno-razvojna sekcija, komercijalna sekcija i informatička sekcija. Poglavlje završava sažetkom projekata koji se provode u sklopu učeničke zadruge te su namijenjeni dobrobiti učenika i same škole, ali i šire društvene zajednice.

Četvrto poglavlje (144-162) donosi pregled natjecanja iz općeobrazovnih predmeta te se može saznati kakvi su bili rezultati učenika u natjecanju iz hrvatskoga jezika, islamskoga vjeronauka, njemačkoga jezika, talijanskoga jezika i matematike. Poglavlje završava prikazom školskoga lista i godišnjaka škole *Plus*, koji je samoinicijativno pokrenula grupa učenika 2014. godine.

Peto poglavlje (163-200) donosi prikaz posebnih dana u Ekonomskoj školi Pula. Prvi od takvih jest Dan škole, koji se obilježava svake godine 8. studenoga, slijedeći tradiciju prema odluci s prve sjednice Nastavničkoga zbora održanoga 1948. Zatim slijedi Projektni dan, koji je zamišljen kao cjelodnevna aktivnost prikaza učeničkih radova na zadanu temu. Izdvađa se i Dan kravate, zatim posjet učenika Hrvatskome saboru te izložba *Anne Frank – povijest za sadašnjost*, u čijem su radu sudjelovali i sami učenici. Važno je za naglasiti i sudjelovanje učenika i Škole u projektu Istarske županije „Zavičajna nastava“. Škola je ostvarila mnoge suradnje, koje su omogućile učenicima različite poduke – suradnja s Konfucijevim institutom u Zagrebu, sa Sveučilištem Jurja Dobrile u Puli, s udrugom „Odiseja“ itd.

Slijedi kratko obraćanje predsjednice Vijeća roditelja Lorene Mošnjak-Škare, dio o „maturalnim zabavama“ čiji je tekst napisala Danijela Terlević te o Svečanoj podjeli svjedodžbi o završnom radu. Zanimljiv je dio o sjećanjima nekadašnjih nastavnika i djelatnika s popratnim intervjuima.

Kraj monografije o sedamdesetoj obljetnici Ekonomske škole Pula uobličili su učenici Dino Popović, Leonarda Budija i Nelo Škuflić pjesmama o Školi. Slijedi opsežan popis djelatnika (296-306) i popis učenika maturalnih razreda (307-371), započevši sa školskom 1952./1953. godinom do

školske 2017./2018. godine. Knjiga završava popisom korištenih digitalnih materijala (372-374) i „Pogovorom“ Vesne Fabris (375).

Igor Jovanović

Ivan Žagar – David Orlović – Nikša Minić – Luka Tidić, *Turizam medulinske rivijere. Prošlost i sadašnjost turizma u mjestima općine Medulin / Medulin Riviera Tourism. Past and present of tourism in towns of Medulin Municipality*, Medulin: Općina Medulin, 2017., 163 str.

Knjiga *Turizam medulinske rivijere. Prošlost i sadašnjost turizma u mjestima općine Medulin*, objavljena 2017. u nakladi Općine Medulin, obrađuje različite aspekte razvoja turizma od samih njegovih začetaka krajem devetnaestoga stoljeća pa sve do današnjih dana. Knjiga je nastala kao rezultat istraživanja skupine autora – Ivana Žagara, Davida Orlovića, Nikše Minića i Luke Tidića. Sadržajno prati sva medulinska naselja (Medulin, Premanura, Banjole, Pomer i Pješćana Uvala) i donosi sliku turizma u austrijskom razdoblju, razdoblju između dva svjetska rata te nakon Drugoga svjetskog rata do današnjih dana. Treba napomenuti kako je knjiga pisana dvojezično, na hrvatskome i engleskome jeziku, kako bi se olakšalo razumijevanje za ovu tematiku zainteresiranim strancima. Pravo bogatstvo ove monografije čini više od 250 fotografija, starih razglednica, grafikona i tablica.

U „Predgovoru urednika“ (6-7) Ivan Žagar je obrazložio zašto je danas bitna tema povijesti turizma Općine Medulin te istaknuo kako je cilj monografije upoznati čitatelja s povijesnim hodom turizma na tom području istarskoga poluotoka. Slijedi „Uvodna riječ“ (8-11) te se daje kratak uvid u povijest modernoga turizma u svijetu i njegov utjecaj na prostor istočne jadranske obale, gdje se od osamdesetih godina XIX. stoljeća počinju otvarati klimatska lječilišta i odmorišne destinacije. Ubrzo se takva odredišta počinju stvarati i u Istri, posebice razvojem željeznice u drugoj polovici toga stoljeća.

Povojima turizma u Medulinu bavi se u prvom poglavlju „Austrijsko razdoblje: počeci turizma u Medulinu“ (13-23) Ivan Žagar. Druga polovica XIX. stoljeća donosi velike promjene za sve ondašnje stanovnike područja današnje medulinske općine, promjene potaknute razvojem Pule kao glavne ratne luke Austro-Ugarske Monarhije te se čitava pulska okolica, što uklju-